

بسم الله الرحمن الرحيم

بحثمان در شرایط صحت صوم بود ، الخامس : أن لا يكون مسافراً سرفراً یوجب قصر الصلاة مع العلم بالحکم فی الصوم الواجب . شرط پنجم مسافر نبودن به سفری که موجب قصر نماز باشد با علم به حکم در روزه ی واجب می باشد ، یعنی بین وجوب قصر نماز و عدم صحت صوم ملازمه وجود دارد ؛ کلاً قصرت أفطرت و کلاً أفطرت قصرت . چند بحث در اینجا وجود دارد ؛ اول اینکه کسی که مسافر است روزه اش صحیح نیست و این از مختصات فقه ما می باشد زیرا أهل تسنن قائلند که انسان در سفر مخیر بین قصر و اتمام می باشد لذا می تواند روزه بگیرد و روزه اش هم صحیح است و می تواند روزه نگیرد و بعداً قضایش را بجا بیاورد .

خوب و اما بر این مطلب که در سفر روزه صحیح نیست و واجب نیست ما کتاباً و سنتاً و اجماعاً دلیل داریم ، و اما کتاباً آیه ۱۸۲ تا ۱۸۷ از سوره بقره بر این مطلب دلالت دارد : « فمن منكم الشهر فليصمه و من كان منكم مريضاً أو على سفر فعدة من أيام آخر » ظاهر این آیه دلالت دارد که روزه در ماه رمضان بر مسافر واجب نیست یعنی اصلاً امر به روزه ندارد لذا اگر بگیرد باز صومش صحیح نیست زیرا صحت یعنی مطابقت مأموریه با مآتی به که در اینجا این مطابقت وجود ندارد بنابراین ما قائلیم که در سفر روزه واجب نیست خلافاً للعامة .

شیخ طوسی در خلاف جلد ۲ ص ۲۰۱ در مسئله ۵۳ می فرمایند : « کل سفر یجب فيه التقصیر فی الصلوة یجب فيه الأفتطار و به قال أبوهریره و ستة من الصحابة و قال أبوحنيفة والشافعی و مالک عامة الفقهاء هو بالخيار بین أن یصوم و لا یقضى و بین أن یفطر و یقضى . و دلیلنا اجماع الفرقة المحقة و أيضاً قوله تعالى : (من كان منكم مريضاً أو على سفر فعدة من أيام آخر) أوجب القضاء بنفسی السفر إلى آخر الکلام الشيخ » .

سید مرتضی نیز در ص ۱۶۰ از کتاب انتصار در مسئله ۶۰ می فرماید که از منفردات امامیه این است که مسافر در سفر نمی تواند روزه بگیرد و باید افطار کند خلافاً للعامة .

و اما سنتاً روایات ما در فوق حد تواتر بر این مطلب دلالت دارند این روایات در چند باب از ابواب من یصح منه الصوم ذکر شده اند و هیچ

یک از روزه ها را در سفر جایز نمی دانند و ما به عنوان نمونه چند خبر از این ابواب را می خوانیم . خبر اول خبر ۳ از باب ۱ از ابواب من یصح منه الصوم می باشد ، خبر این است : « و عنه ، عن حماد عن حریز ، عن زرارة ، عن أبي جعفر (ع) قال: سمی رسول الله (ص) قوماً صاموا حين أفطر و قصر: وقال: هم العصاة ألی يوم القيامة ، و إننا لنعرف أبنائهم و أبناء أبنائهم إلى يومنا هذا » . دلالت خبر بر مانحن فيه کاملاً روشن و واضح است .

خبر ۴ از این باب ۱ این خبر است : « و عن عدة من أصحابنا ، عن أحمد بن محمد ، عن ابن أبي عمير ، عن بعض أصحابنا ، عن أبي عبدالله (ع) قال: سمعته يقول: قال رسول الله (ص): إن الله عزوجل تصدق على مرضی أمتی و مسافریها بالتقصیر للإفطار ، أیسر أحدکم إذا تصدق بصدقة أن تردّ علیه » .

خبر بعدی خبر ۵ از این باب ۱ می باشد ، خبر این است : « و عنهم ، عن أحمد ، عن علی بن الحکم ، عن عبدالمک بن عتبة ، عن إسحاق بن عمار ، عن یحیی بن أبي العلاء ، عن أبي عبدالله (ع) قال: الصائم فی السفر فی شهر رمضان کالمفطر فیہ فی الحضر ، ثم قال: إن رجلاً أتى النبی (ص) فقال یا رسول الله ، أصوم شهر رمضان فی السفر؟ فقال: لا ، فقال: یا رسول الله ، إنّه علیّ یسیر ، فقال رسول الله (ص): إن الله عزوجل تصدق على مرضی أمتی و مسافریها بالإفطار فی شهر رمضان أیحب أحدکم لو تصدق بصدقة أن تردّ علیه » .

خبر بعدی خبر ۸ از این باب ۱ می باشد ، خبر این است : « و عن عدة من أصحابنا ، عن سهل بن زیاد ، عن الحسن بن محبوب ، عن عبدالعزيز العبدی ، عن عبید بن زرارة قال: قلت لأبی عبدالله (ع) قوله عزوجل (فمن شهد منكم الشهر فليصمه) ؟ قال ما أبینها؟! من شهد فليصمه ، و من سافر فلا یصمه » .

خبر بعدی خبر ۹ از این باب ۱ می باشد ، خبر این است : « و عن محمد بن یحیی ، عن سلمة بن الخطاب ، عن سلیمان بن سماعة ، عن علی بن إسماعیل ، عن محمد بن حکیم قال: سمعت أبا عبدالله (ع) يقول: لو أن رجلاً مات صائماً فی السفر ما صلیت علیه » . خلاصه اخبار زیادی در این رابطه داریم که در ابواب ۸ و ۱۰ نیز ذکر شده اند که تمامی آنها دلالت دارند بر عدم جواز صوم در سفر یعنی موضوع افطار سفری است که موجب قصر باشد ، بقیه بحث بماند برای جلسه بعد....

و الحمد لله رب العالمین اولاً و آخراً و صلی الله علی

محمد و آله الطاهیرین